

Bryggornas mästare

För drygt 40 år sedan byggde Göte Lindström bryggorna på Harö och Hagede tillsammans med Göran

Gentius. Med anledning av att föreningen nu planerar en oberoende besiktning av bryggorna hade jag ett samtal med Göte för att få hans syn på livslängd och underhållsbehov.

”När vi byggde bryggorna så beräknade vi att de skulle hålla 40 år. Och nu har det gått mer än så och bryggorna verkar fortfarande vara i gott skick. Det är bara i vattenlinjen som man ser en påverkan men idag har man ju möjlighet att gjuta under vatten så det ska man nog kunna åtgärda” säger Göte och fortsätter ”när vi byggde bryggorna så använde vi färdig betong men jag tyckte nog att betongen var lite klen och mager men den verkar ha stått sig bra och armeringen ser man inte heller att den börjat sticka fram”.

Men trots att bryggorna ser bra ut så håller Göte med om att det är bra att utföra en oberoende besiktning och kanske göra vissa förstärkningsarbeten så de kan hålla ytterligare 40 år.

Arbetet med Haröbryggan påbörjades 1973 men på grund av mycket högt vattenstånd fick arbetena avbrytas för att fortsätta och avslutas året därpå. Under 1975 genomfördes sedan arbetet med bryggan i Hagede. Något år efter att bryggorna byggts så byggde Göte också vänthuset i Hagede. Vid denna tid var det inte så vanligt att man hade vänthus vid bryggorna och därför blev Hagede vänthus omtalat även på andra öar. Så småningom ville också de boende på Harö få ett vänthus så detta byggdes av Göran Gentius några år efter Hagede.

”När bryggor och vänthus byggdes var fisket viktigt för oss och vi levererade fisk från våra bryggor och då var det väldigt bekvämt att kunna sitta i vänthusen” berättar Göte. Men idag är det som vi alla vet dåligt med fisk men han menar att fisketillgången alltid varit cyklisk och gått i vågor så vissa arter kommer att komma tillbaka även om det inte blir som i gamla tider. Enligt Göte så borde första åtgärden vara att förbjuda allt trålfiske i Östersjön. ”Men även populationen av säl och skarv borde hållas tillbaka. När jag var ung var det mycket sällsynt att få se en skarv” säger Göte.

Avslutningsvis gratulerade jag Göte till de 90 åren och tackade honom för de fina och välbyggda bryggorna som vi alla har stor glädje och nytta av.

Text och bild Tommy Månsson

Om bäver, utter och kräftor

Bävrarna härjar på Harö liksom på många andra ställen i Stockholms län och det är ganska okänt av vilka skäl ökningen sker. Viltvårdare i länet har uttryckt en oro över utvecklingen och på Länsstyrelsen i Stockholm har man i vissa utsatta områden startat skydds jakt. Eftersom bävrarna inte har några naturliga fiender är det endast genom ökad jakt som populationen kan minska.

Man har från Länsstyrelsen också fått rapporter om en kraftig ökning av antalet uttrar men detta är en positiv utveckling för där uttrar finns så finns det inte mink som tar mycket hårdare på fiskbestånden.

I träsket på Harö fiskades det förr mycket kräftor men om det finns kräftor där idag är oklart. Men nu finns det hjälp att få. Länsstyrelsen har nämligen påbörjat ett arbete med att sätta ut flodkräftor i sjöar på öar. Man vill därför ha tips på lämpliga sjöar i skärgården där flodkräftingel kan sättas ut så här finns en chans för oss. Om ni vill veta mer så kontakta mig.

Foto Ingela Granberg , Text Tommy Månsson

Detaljplan för Stavsns Vinterhamn

Den 17 Juni antog kommunfullmäktige i Värmdö en ny detaljplan för Stavsns Vinterhamn. Harö-Nytt skrev om planerna när detaljplanen var ute på granskning 2016. Beslutsdokumentet beskriver ärendet som att:

-Förslaget till detaljplan syftar till att Stavsns Vinterhamn ska kunna utvecklas för både gods- och passagerartrafik med hänsyn till dagens behov och framtida ökning. Planförslaget syftar även till att förbättra bekvämligheten och säkerheten för passagerartrafiken med trafikseparerad passagerar-, gods- och fordonstrafik, anpassade kajer, kajhöjder och för passagerartrafiken möjligheter till utökad service. Enligt kommunens gällande översiktsplan (ÖP) ska Stavsns Vinterhamn kompletteras och utvecklas som replipunkt för skärgården med handel/service, gästhamn och bostäder. Detaljplaneförslaget omfattar därför också verksamheter och ändamål som bostäder, marina, centrubildande byggrätter, hotell/stugby och parkeringsgarage.

Dock har beslutet överklagats av en fastighetsägare i anslutning till hamnen som beklagar sig för bristande anslutning för sin fastighet till lokalgata. Detta utreds nu av Mark- och miljödomstolen.

Stavsns Vinterhamn har också pekats ut i länets regionala utvecklingsplan (RUFS) som den viktigaste hamnen i mellersta delen av Stockholms skärgård.

Remiss av förvaltningsplan för skarv i Stockholms län

Fram till och med 5 januari 2020 har utvalda remissinstanser möjligheten att ge sin syn på det förslag till förvaltningsplan för skarv som Länsstyrelsen i Stockholm tagit fram. Idag är förvaltningen av skarv redan delegerat till länsstyrelserna men den förvaltningsplan som i stor utsträckning följts har varit en nationell sådan framtagen av Naturvårdsverket. Nu tas en regional plan fram och processen har varit gedigen med flera workshops och faktamöten dit över hundra experter och privatpersoner sökt sig. Enligt förslaget skall antalet skarvbon minska från 5500 till 3000 till år 2030. Förslaget har än så länge fått både kritik för att metoden eventuellt missar målet, att det är för lite eller för långsamt men också för att det tar bort fokus från större miljö- och i synnerhet fiskeproblem. Men positiva ordalag har också hörts om att man faktiskt tar beslut om att minska stammen. Återstår att se vad remissomgången ger för besked och hur planen till slut får form.

Arbetsgruppen för handelsbodens fortlevnad

Den informella arbetsgrupp som bildades i juli för att säkra fortlevnaden för handelsboden och serveringsverksamheten på Harö träffade den 11 december representanter för Harö kommun och Seastop-projektet i kommunhuset i Gustavsberg. Vid detta tillfälle överlämnades den skrivelse som uttrycker arbetsgruppens oro för utvecklingen samt de 189 namnunderskrifter till stöd för skrivelsen som samlats in under sommaren i bryggornas vänthus. Kommunstyrelsens ordförande Deshira Flankör förklarade vid mötet att kommunen skulle studera de frågeställningar arbetsgruppen lyft fram och återkomma.

Bilden visar då Finn Hedvall, kontaktperson för arbetsgruppen, överlämnar skrivelsen och namnunderskrifterna till Deshira Flankör, kommunstyrelsens ordförande i närvaro av Tommy Månsson, Catharina Horn, Lars Pihl och Björn Greitz (arbetsgruppen) samt Mats Örbloom, (Värmdö kommun och projektledare för Seastop-projektet).

Text Finn Hedvall, Foto: Catharina Horn.

Hemsidan HHIF.se

Medlemsmatrikel

Visste ni at man kan ladda ner senaste årets medlemsmatrikel genom att logga in på medlemsarean på HHIF.se?

För det fordras att ni har angett en giltig e-postadress i era medlemsuppgifter uppgifter. Observera uppmaningen att inte sprida matrikeln vidare.

Medlemmar per ö-område

Under fliken Föreningen finns en länk till fördelningen av medlemmar per ö-område sedan 2009.

Storö-Stipendiet för Öppna Landskap

Varje år delas Storö-Stipendiet ut som tack för underhåll av de öppna landskapen på ön. Under våren samlas också många från ön för att gemensamt rensa och elda sly. Årets stipendium delades ut gemensamt till Rolf, Mary och Lars Olofsson. Vi ses till våren igen för röjarhelg och korvgrillning!

SL-kort på Waxholmsbåtarna

Om du inte märkt det redan så kan du i år igen resa med SLs period kort, dvs 30- dagars, 90- dagars eller årskort, i Waxholmsbolagets trafik nu under lågsäsongen. Förra året gällde samma sak vilket då var en försöksperiod och denna var så pass lyckad att Region Stockholm (nya benämningen för Landstinget) valt att permanenta satsningen. En dryg fjärdedel av alla resenärer åker med båtarna under årets ca 8 månader långa lågsäsong. En positiv utveckling syntes förra året och denna hoppas fortsätta. Du reser med ditt periodkort fram till ca 7 maj.

Annons:
arkitekturfabriken
Ritar och bygger hus på och runt
Harö.
Kontakta Erik Hedvall, 0736 - 40 25
18

Harö Bredband informerar

Nu är vi äntligen i mål. Vårt fibernät är uppe och alla medlemmar utom en handfull har fått uppkoppling. Det har varit en hel del utmaningar på vägen, både väder och vind och krånglande myndigheter. Vår projektledare Caroline Runsten och föreningens styrelse har gjort ett fantastiskt jobb för att få igång nätet.

Vi har skickat ut anslutningsavgiften till medlemmarna och vi har även börjat fakturera för driftskostnaden. Medlemmarna får själva välja vad de vill ha för kommunikationsoperatör.

Det är ungefär hälften av fastigheterna som valt att ansluta sig. Vi hoppas att fler ska ansluta sig. Det är fortfarande en möjlighet att gå med och få fiber. De som ansluter i efterhand kommer att få en något högre kostnad men så länge projektet pågår kommer anslutningen subventioneras med 60%. Den absoluta deadline är våren 2020.

Det är några som kommit i efterhand och vill ansluta sig och nu samlar vi ihop de som är intresserade och vill ansluta sig och gör ett uppsamlingsheat i vår.

Lite tips också: Om ni tecknat avtal med kommunikationsleverantör men inte fått någon faktura. Det kan vara så att den är skickad till din Harö/Hasselö/Eknö/Skarprunmaradress. Vi har noterat att det finns en del vid Harö brygga som vi kommer att se till att de kommer rätt.

För att underlätta hanteringen av fakturor är det av vikt att ni för varje fastighet meddelar vem som är kontaktperson och som ska ha fakturan. Skicka ett mail med uppgifterna till info@harobredband.se

Om du är intresserad av att få fiber ta kontakt med ordförande, Pia Södergren. Vi kommer i varje enskilt fall att ta fram en offert på vad den faktiska kostnaden blir och när det kan bli aktuellt med inkoppling.

Kontaktuppgifter till ordförande:
ordforande@harobredband.se

Annonsera!

Harö-Nytt utkommer två gånger per år. Kommerciell annons i tidningen kostar 300kr per nummer. För annons i tidning och på websida utgår avgift om 500kr. Vill du annonsera? Kontakta redaktören!

Rapport från styrelsen

Föreningens bryggansvariga har sedan flera år tillbaks genomfört regelbundna inspektioner av våra bryggor och vänthus och vid behov har nödvändigt underhållsarbete genomförts. Vid de senaste besiktningarna har man konstaterat vissa åldringsskador och det finns därför behov av en expertgranskning av bryggornas kondition och att få förslag om eventuella åtgärder. Styrelsen har därför under hösten kontaktat ett antal företag för att få förslag om hur en sådan besiktning ska genomföras och om deras intresse att göra detta. Vi har identifierat några företag som vi kommer att begära in kostnadsförslag från och med sikte på att genomföra arbetet under våren 2020.

Styrelsen deltar aktivt i två nätverk där föreningen är medlem, dels i *Skärgårdens Trafikantförening och dels i Värmdö kommuns Skärgårdsråd.*

På höstens möte i Skärgårdens Trafikantförening, det s.k. Bryggrådet, fick vi en hel del information och tips som kommer att utnyttjas för kommande bryggbesiktning. Trafikantföreningen arbetar också aktivt med att följa och påverka kommande tidtabeller. Just i dagarna före jul har SLL och deras Trafikförvaltning skickat ut information om planerade förändringar för kollektivtrafiken 2020 och som för många öar, dock inte för våra vad vi har förstått hittills, innebär avsevärda försämringar och såväl Trafikantföreningen som Värmdö kommun har reagerat kraftigt mot detta.

Deltagandet i Värmdö kommuns Skärgårdsråd ger oss goda möjligheter att föra en löpande dialog med kommunens politiker och tjänstemän liksom att det ger oss information och goda kontakter med andra öar i vår skärgård. En viktig fråga för rådet under år 2020 är att delta i en dialog kring kommunens arbete med att uppdatera översiktsplanen, ÖP 2012-2030. Bland nya frågor som kommer att diskuteras är klimatanpassning och ekosystemtjänster (dvs allt det som vi människor får gratis från naturen som att växter gör så att luften blir ren, att bin och humlor ser till att vi får frukt och att små organismer renar vatten från gifter) samt den s.k. blå infrastrukturen, d.v.s. våra vattenvägar och där förstås den gamla Horsstensleden kan dyka upp om vi inte ser upp.

God Jul och Gott Nytt År önskar vi i styrelsen!

Annika, Axel, Staffan, Ingela, Pär, Tove, Tommy, Åsa

Valberedning HHIF styrelse

Valberedningen vill som vanligt ha tips om personer som är intresserade och lämpliga att berika föreningen.

Kontakta:

Göran Östlund 08-82 12 85

Thomas Wängsö 070-668 67 22

Mats Hagebring 070-256 94 71

Kort om föreningen

Harö Hasselö Intresseförening äger och förvaltar Harö, Hagede och Hasselö bryggor med tillhörande vänthus och installationer. Föreningens syfte är vidare att verka för goda kommunikationer med allmänna färdmedel och för god brand- och olycksfallsberedskap samt att värna om en god miljö.

Föreningen ger ut Harö-Nytt två gånger per år. Föreningen har också en hemsida:

www.hhif.se

Föreningens pg och bg

Plusgiro 40 09 83-3 Bankgiro 375-9701

Rätt adress?

Om du behöver rätta eller ändra din adress kan du göra det på hhif.se (inne på medlemsarean) eller skicka brev till vår kassör.

Harö Hasselö Intresseförening

STYRELSE 2019 2020

ORDFÖRANDE
Tommy Månsson
Mobil: 070-695 33 60

KASSÖR & MEDLEMSREGISTER
Åsa Lundholm-Hedvall
Mobil: 070-742 08 67

SEKRETERARE
Tove Strauss
Mobil: 070-951 41 54

WEBBANSVARIG
Staffan Westbeck
Mobil: 070-399 65 72

REDAKTÖR HARÖ-NYTT
Axel Östlund
Mobil: 070-423 94 51

BRYGGANSVARIGA
Staffan Westbeck, Hasselö
Mobil: 070-399 65 72

Ingela Granberg, Harö
Mobil: 070-783 76 74

Pär Dehlin, Hagede
Mobil: 070-827 27 05

LEDAMOT
Annika Nylén
Mobil: 076-121 29 12

KOMMUNIKATIONSANSVARIG
Tommy Månsson
Mobil: 070-695 33 60

REVISORER
Sven-Olof Holmgren
Mobil: 073-980 80 25

Åsa Ekman
Mobil: 070-636 72 85

SUPPLEANT
Mica Wänseth